Lk 4 **TULEOHTLIK AEG**
Päästeamet alustas lõkke-patrullidega.

Lk 6 **TUGI KRIISI AJAL**
Kuidas pakkuda abi ja kutsuda appi vabatahtlikke?

Lk 3 **HARIDUSTEEMADEL**
Kolmanda kooliastme jätkumine Muraste-Suurupi piirkonnas.

Tiraaž: **6450**

KOLMAPÄEV, 15. aprill 2020

www.harku.ee HarkuVald

Harku Valla Teataja

HARKU VALLA AMETLIK TASUTA HÄÄLEKANDJA. ILMUB KAKS KORDA KUUS.

Vanemale võiks jääda oma roll – olla lapse turva- ja pelgupaik.

Loe lk 5

KRISTI PEEGEL
Lapsevanem

Foto: erakogu

Perearsti blogi pakub usaldusväärset ***teadusuuringutel põhinevat*** *lugemist koroonaviiruse kohta*

Blogis nimega "Sinu terve laps" kirjutab Tabasalu perearstikeskuse arst Piret Rospu tavaliselt laste tervisest, ent eriolukorrast tulenevalt kõnelevad viimased postitused koroonaviirusest.

MARI KUKK

Piret Rospu on resoluutne: "Püsige kodus, peske käsi, hoidke inimestega distantsi ja, jumala eest, hoidke oma eakaid lähedasi haigusest eemal!" */ Foto: Liina Rüütel*

„Kui aina ärevaid küsimusi laekuma hakkas, tundsin, et kirjutamine on üsna vältimatu. Lasteblogi on nüüd mõneks ajaks muutunud koroonablogiks," selgitab Piret Rospu. Seni on ta avanud eeskätt küsimusi, mis puudutavad lapsi ja nende heaolu ning tervist. Viirusega seotud teemasid käsitleb ta mitmes postituses: vaatleb viiruste maailma üldiselt, annab ülevaate haigusest ja selle levikust ning räägib neist, kes haigestuvad ja surevad. Kaks postitust on pühendatud riskigruppidele ja nendele, kes pigem ei ole teistest rohkem ohustatud. Mõistagi lisandub teemasid veel, huvilistel tasub blogil silma peal hoida.

Mõistete selguse huvides tuletab perearst meelde, et SARS-CoV-2 on praegu maailmas laineid lööv koroonaviirus ja COVID-19 on selle viiruse tekitatud haigus.

Millised? Kui edukad? Millal?

Dr Rospu ütleb, et viirused on alati meie ümber, seda nii minevikus kui ka tulevikus. Suuremat osa neist ravida ei saa (eranditeks on siiski näiteks gripp, herpes, HIV ja C-hepatiit). Erinevalt bakteritest, kes on täiesti iseseisvalt suutelised oma elutegevusega hakkama saama ja paljunema, on viirused teistmoodi. "Iseseisva eluga nad hakkama ei saa, energia tootmiseks ja paljunemiseks vajavad nad kellegi teise juba funktsioneerivat aparatuuri," selgitab ta.

Igal viirusel on palju alatüüpe või muutuvaid pinnavalke, mistõttu näiteks tavalist ülemiste hingamisteede viirushaigust põeb keskmine täiskasvanu üks kuni kolm korda igal aastal ja gripi vastu peab vaktsineerima igal sügisel uuesti. "Viiruste suure varieeruvuse ja pideva evolutsiooni kontekstis on üsna ootuspärane, et regulaarselt tekib uusi inimeste nakatamise võimekusega viiruseid, millest suurema jao praagib evolutsioon ühel või teisel põhjusel välja, aga mõned osutuvad paratamatult ka edukateks ja suudavad nakatada paljusid inimesi," räägib arst ja toob näitena uuel aastatuhandel "edukateks" osutunud SARS- ja MERS-koroonaviiruse, samuti Ebola ja Zika. Seega ei ole küsimus kunagi olnud, kas uued viirused tulevad, vaid millised, kui edukad need on ja millal need tulevad.

Kui õnnestub viiruse langustrendi jätkata ...

Kuigi palju on veel ebaselget, näib, et koroonaviirushaigus kulgeb umbes 80–90 protsendil haigestunutest kerge või keskmise raskusega ja seda saab ravida kodus nagu tavalist köha ja palavikuhaigust. Teadmata osal inimestest kulgeb nakkus nii, et nad ise ei saa arugi. Kui suur osa elanikkonnast haigestub, on praegu veel ebaselge, kirjutab dr Rospu oma blogipostituses.

"Näib, et Eestis kasutusele võetud meetmed on andnud hea efekti. 9. aprilliks paistavad haigestumus ja suremus juba languses olevat ning tekib lootus, et Eestist ei saa uut Hiinat ega Itaaliat. Siiski ei ole me veel ohtlikust perioodist välja jõudnud ja sotsiaalne isolatsioon, 2 + 2-reegel ja hoolas kätepesu peavad veel mõnda aega jätkuma. Kui aga õnnestub viiruse langustrendi jätkata, võime enda üle küll uhkust tunda."

Praegu on meie parim võimalus katastroofi vältimiseks kodus püsimine ja sotsiaalne distantseerumine, et haigestumiste kurv madalana hoida ja haiglaid, eriti intensiivraviosakondi, mitte üle koormata. Seega – püsige kodus, peske käsi, hoidke inimestega distantsi ja hoidke oma eakaid lähedasi haigusest eemal!

Lisainfo: Sinutervelaps.blog

Lapsed ja viirus

Viimases, aprilli alguses üles pandud postituses keskendub arst lastele, rasedatele ja vastsündinutele. Kokkuvõttes tõdeb ta, et lapsed ei ole COVID-19 raskest kulust täiskasvanutega võrreldes rohkem ohustatud, sealhulgas koolieelistel lastel näib haiguse kulg olevat eriti kerge. Raskeid ja kriitilisi haigestumisi näib rohkem tekkivat lastel, kellel on eelnevalt juba mõni tõsine krooniline haigus. "Ka lapsed võivad COVID-19 tagajärjel surra, aga see on väga haruldane. Rasedad haigestuvad ilmselt sama palju kui üldpopulatsioon, haiguse raskest kulust nad teistest rohkem ohustatud ei ole ja surmajuhtumeid esineb rasedate hulgas vähe." Suur küsimärk on tema sõnul praegu võimalik enneaegse sünnituse risk COVID-19 kopsupõletikuga rasedatel, samuti laste terviseprobleemid, mis võivad tekkida ema kopsupõletiku ja enneaegse sünni tagajärjel. "Tekkinud küsimusi on palju, aga tänu sellele, et Eestisse jõudis haigus teiste maadega võrreldes natuke hiljem, saame vaadata, mis on toimunud mujal, ja selle põhjal teha oletusi, mis hakkab olema meil.".

Lühiuudised

Vaadake lisaks värskeid uudiseid pea iga päev Harku valla kodulehel www.harku.ee.

Keskkonnaamet teatab avalikust väljapanekust

Keskkonnaamet teatab Harku VII lubjakivikarjääri maavara kaevandamise loa taotluse keskkonnamõju hindamise (KMH) programmi avalikust väljapanekust. AS Harku Karjäär taotleb ametilt keskkonnaluba Harju maakonnas Saue vallas Vatsla külas reformimata riigimaal asuva Harku VII lubjakivikarjääri mäeeraldisel maavara kaevandamiseks. KMH programmiga on võimalik tutvuda 1. maini vaid digitaalselt keskkonnaameti kodulehel www.keskkonnaamet.ee. Kirjalikke ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi saab esitada e-posti aadressil info@keskkonnaamet.ee.
(Keskkonnaamet)

Tähelepanu, lapsevanemad!

PAI elektroonse pearahasüsteemi kaudu on teil võimalus määrata, millisele klubile Harku valla lastele spordi- ja huvihariduse toetus eraldatakse. Märgitud keskkonnas saab lapse spordiklubisse kinnitada kui ka sealt eemaldada. Seega, kui teie laps trennis enam ei käi, siis palume ta varasemalt kinnitatud spordiklubi alt eemaldada. Lugege lisaks www.harku.ee/ksn/sport.
(Harku vallavalitsus)

Ettevõtjaid kutsutakse üles tootma isikukaitsevahendeid

Eesti ettevõtteid kutsutakse üles tootma kriisis hädavajalikke isikukaitsevahendeid ka neis sektoreis, kus pole traditsiooniliselt selliseid vahendeid toodetud, kuid seadmed, materjalid või oskused võiksid olla sobilikud. Palume ettevõtetel pöörduda ettepanekutega e-posti aadressil eero.liivandi@eas.ee.
(Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium)

Volikogu esimees Kalle Palling astus tagasi

Kalle Palling esitas 29. märtsil Harku vallasekretärile avalduse Harku valla volikogu esimehe kohalt tagasi astumiseks alates 30. märtsist. Uue volikogu esimehe valimiseni täidab ülesandeid vallavolikogu aseesimees Kaupo Rätsepp.
(Harku vallavalitsus)

Statistika

(ilmub kord kuus)

Harku valla elanikkonna statistika seisuga 1. aprill 2020

Elanikke kokku **15 294**

mehi **7710**

naisi **7584**

vallasisene liikumine **7**

sündis **14**

suri **9**

saabus **+ 60**

– 64

Muraste kooli kasvamine: kas pidu katku ajal või ratsionaalsed valikud?

Muraste lastevanematelt küsitakse: "Miks te ei näe Merikülas võimalusi?" Reaalsus on vastupidine – oleme nõus vaatama kõiki võimalusi eeldusel, et alternatiivid on võrdväärselt käsitletud.

MART EENSALU
Muraste kooli hoolekogu esimees

2014. aastal valminud koolimaja sai juurdeehituse 2018. aastal. */ Foto: Harku Valla Teataja arhiiv*

Kõik on ilmselt nõus, et Muraste kooli kasvamise saaga on väljunud mõistlikest raamidest. See on näide, mis juhtub, kui koostööd välditakse.

Senise protsessi kvaliteeti näitab ilmekalt tõsiasi, kuidas on muutunud planeeritud eelarve. 2. detsembril tegi arengukava koostamiseks moodustatud juhtrühm kooli kolimist soovitava otsuse, lähtudes eelarvest, mille järgi Merikülas kooli avamine maksab 340 000 eurot. Praeguseks on eelarve kasvanud umbes 1,55 miljonini ja isegi seda summat ei saa pidada lõplikuks. Ometi ei peeta vajalikuks otsuse ülevaatamist. Muraste turismiobjektiks planeeritava lifti torn moodustab sellest ligi 800 000 eurot. Mäletame, kuidas aastaid räägiti Toompea miljonikäimlast ... Kas peame pidama "pidu katku ajal" ja ehitama oma valda ebamõistlikult kuluka "mälestusmärgi"?

Rasked ajad, kitsamad olud

Elame uue majanduskriisi alguses. Keegi ei oska ennustada, millised on valla eelarvelised võimalused lähiaastatel. Nüüd on mõistlik keskenduda olulisele. Tabasallu planeeritud investeeringud tuleks lõpuni viia – valla suurim kool väärib nüüdisaegset algklasside maja ja moderniseeritud progümnaasiumi osa. Samuti vajab sobivaid ruume muusikakool. Seda kõike ei saa ohtu panna raha tuulde loopimisega Merikülas olukorras, kus pole selge, mida üldse looduskaitsealal lubatakse.

Merikülale ligipääsud on loomulikult vajalikud, aga kas seda peab tegema kriisiajal või võiks alustada olemasoleva trepi turvaliselt kasutatavaks muutmisest? Jah, see ei sobiks siis ikkagi kooliteeks, aga oleks parem lahendus kohalikele elanikele.

Kuidas Muraste kooli laiendada? Rasked ajad tähendavad kitsamaid olusid. Muraste koolijuht on teinud vallavalitsusele ettepaneku, et 2020/21. õppeaastal saadakse hakkama praegustes ruumides. Õpetajate ja hoolekoguga otsitakse lahendusi, kuidas järgnevatel aastatel säästlikult toimetada. Võimalikud lahendused on näiteks väikeses mahus ka praegu rakendatava e-õppe kasutamine, minimaalses mahus veidi hilisema algusega koolipäevad, õuevahetundide kahel eri ajal korraldamine (klassiruumide efektiivsem kasutamine) või kombinatsioon eelnevatest.

Palume vallavalitsuselt usaldust, koostööd ja tahet leida efektiivsemaid lahendusi. Kriisiajal saame hakkama ilma suurte ehitusteta Murastes või Merikülas.

Kallaste tn 12, Tabasalu

HARKU VALLAMAJA ON AVATUD:

E	T	K	N	R
8.00–18.00	8.00–16.00	8.00–16.00	8.00–18.00	8.00–14.30
*14.00–18.00			*9.00–12.30	

***Ametnike vastuvõtuajad. Ametnike vastuvõtt toimub eelregistreerimisega telefonil 600 3848 või harku@harku.ee.**

Harku Valla Teataja

VÄLJAANDJA
Harku Vallavalitsus
Kallaste tn 12, Tabasalu 76901,
Harju maakond
tel 600 3848, faks 600 3854
www.harku.ee

TOIMETUS
Toimetuse telefon: 5556 5434
Vastutav toimetaja Madis Idnurm, madis.idnurm@harku.ee
Toimetaja Mari Kukk, mari.kukk@harku.ee
Küljendaja Nigul Treimann

REKLAAM JA MÜÜK
5556 5434
vallaleht@harku.ee

Artiklid ja kaastööd:
vallaleht@harku.ee

TRÜKK
AS Printall

Vallaleht ilmub iga kuu teisel ja neljandal kolmapäeval. Harku Valla Teataja kanne toimub kolme tööpäeva vältel alates vallalehe ilmumispäevast. Kaastööd ja kuulutused palume saata hiljemalt ilmumiseelse nädala esmaspäevaks. Toimetusel on avaldamisel õigus kaastöid lühendada ja redigeerida. Vallalehes avaldamiseks saadetud reklaamidele toimetus keelekorrektuuri ei teosta. Harku Valla Teatajas ilmunud artiklite/uudiste/kajastuste refereerimine on lubatud vaid toimetuse kirjalikul loal.

Viimased 15 aastat bussijuhiametit pidanud Tarmo Riistopi sõnul saab mööda Tilgu teed sõita nii väiksemate kui ka pisut suuremate koolibussidega, kui kaasliiklejad on üksteise suhtes lugupidavad ja arvestavad. / *Foto: Madis Idnurm*

Kolmanda kooliastme jätkumisest *Muraste-Suurupi piirkonnas*

Meriküla spordi- ja õppekeskuses kolmanda kooliastme õppega jätkamine ning valla arengukavas kokkulepitud piirkondlikud arendusprojektid toetavad üksteist.

KRISTI VILLAND
Haridus- ja kultuuriosakonna juhataja

Oleme leheveergudel mitmeid kordi tutvustanud kolmanda kooliastme avamisega seotud tegevusi Muraste-Suurupi kandis. Teatavasti lõi Harku vallavalitsus võimaluse õppida kolmandas kooliastmes sealses piirkonnas eelmise aasta esimesest septembrist, mil alustas üks seitsmes klass Tabasalu ühisgümnaasiumi (TÜG) filiaalina.

Järgmisest õppeaastast saab õppimist jätkata nii seitsmendas kui ka kaheksandas klassis TÜG-i filiaalis Meriküla spordi- ja õppekeskuses. Otsus tugineb vallavolikogu vastu võetud muudatustele kooli põhimääruses. Ettevalmistustööd õppimise jätkumiseks on koos TÜG-iga juba alanud ning vallavalitsuse haridus- ja kultuuriosakond ning arendus- ja haldusosakond teevad parima tulemuse saavutamiseks tihedat koostööd.

Meriküla hariduskompleksis õppe korraldamiseks on praeguseks juba olemas päästeameti kooskõlastus. Terviseameti kooskõlastus täieneb pärast vastavate aineklasside sisustamist. Sealsed ruumid on hoolikalt üle vaadatud ja kaardistatud. Riikliku õppekava täitmiseks on üldkasutatavad ja kõigi ainetundide läbiviimiseks vajalikud ruumid olemas. Praegu täpsustatakse ruumilahendust ja valmistatakse ette hanget õppeks vajaliku sisustuse ostmiseks.

Õpilaste turvalise koolitee tagamiseks oleme planeerinud sellest sügisest lapsi kooli transportida Tilgu teele sobivate väiksemate koolibussidega ja järgmise aasta alguses, pärast Muraste trepi rekonstrueerimist, on peale koolibussi võimalik kooli liikuda turvaliselt ka rekonstrueeritud allapääsu kaudu ja valgustatud kergteed kasutades.

Positiivne mõju piirkonna arengule tervikuna on laiem

Meriküllа planeeritava kolmanda kooliastme õpet toetavad ka varem kavandatud taristuprojektide elluviimine. Valla arengukava tegevuskavas on planeeritud uued juurdepääsuteed jalgsi ja rattaga liikumiseks Muraste ning Meriküla vahele, mida saavad aasta ringi kasutada ka kõik piirkonna elanikud. Uued rajatavad teelõigud arvestavad piirkonnaga tervikuna, tagades parema ligipääsu Ilmandule, Murastele, Suurupile ja Merikülale. Tilgu tee äärde (Meriküla teest kuni Meriküla keskuseni) rajatav kergliiklustee on projekteerimisel ja ehitustöödega on plaanis alustada suvel. Samuti näeb Harku valla tegevuskava ette Meriküla ja Muraste klindi ülemise ning alumise osa merele avamist. Kohalikud elanikud on turvalist ühendusteed paeklindilt alla ja üles liikumiseks oodanud juba ligi kümme aastat. Külasid ühendava vaateplatvormi ja trepi rekonstrueerimiseks on praeguseks välja valitud sobivaim arhitektuurne lahendus ning peagi algavad projekteerimistööd.

Meriküla keskuses kolmanda kooliastme õppega alustamine ja valla arengukavas kokkulepitud piirkondlikud arendusprojektid toetavad üksteist. Kuigi eri aegadel tehtud otsuste elluviimine on langenud ühele perioodile, tuleb neid siiski käsitleda erinevate projektidena. Investeeringute eelarve täpne maht selgub hangete tulemusena.

Eelarve, mis on mõeldud Meriküla spordi- ja õppekeskuse kohandamiseks kolmanda kooliastme nõuetele vastavaks, sisaldab järgmist:
- Ruumide kohandamine klassiruumideks: 210 000 €
- Sisustus ja mööbel: 80 000 €
- Õpetajate motivatsioonipakett: 100 000 €
- Mitme otstarbega spordiväljaku rajamine: 55 000 €
- Bussitransport Muraste-Meriküla-Muraste: 2020. aastal 23 500 €, 2021. aastal 50 000 €

Eeldatav maksumus kokku: 518 500 €

Harku valla kavandatavad piirkondlikud investeeringud, mis ühtlasi toetavad ka Meriküla spordi- ja õppekeskusele ligipääsetavust

Meriküla ja Muraste klindi ülemise ning alumise osa merele avamine: vaateplatvormi ja allapääsu rekonstrueerimine koos lifti paigaldamise ning jalgrattaparkla rajamisega
- Projekteerimine: 95 400 €
- Ehitamine: 700 000 €

Valgustatud kergliiklustee rajamine Muraste klindilt allapääsust kuni Meriküla keskuseni
- Projekteerimine: 15 480 €
- Ehitus: 130 000 €

Mööda sõidutaskute või teiste parenduste rajamine Tilgu teele
- Projekteerimine: 6000 €
- Ehitus: 42 000 €
- Täiendav valgustus Tilgu teele: 42 000 €

Eeldatav maksumus kokku: 1 030 880 €

Kavandatavate tööde ulatus selgub pärast lõplike otsuste tegemist ning täpne maksumus hangete tulemusena.

Muraste-Suurupi piirkonnas kolmandale kooliastmele kohtade loomisel tugineb vallavalitsus oma tegevuses järgmistele vallavolikogu vastu võetud õigusaktidele:

1. Volikogu otsus 28.02.2019 nr 22 "Muraste-Suurupi kandis III kooliastme avamine – vallavalitsusele ülesande andmine".
Kavandada III kooliastme avamine ja pidamine järgmiselt:
a) Tabasalu ühisgümnaasiumi koolitusloa alusel Muraste koolimajas, Meriküla spordi- ja õppekeskuses või mujal koostöös Muraste kooliga või
b) korraldada Muraste kool ümber põhikooliks, kus õpe toimub I, II ja III kooliastmes.

2. Volikogu otsus 25.04.2019 nr 8 muutis Tabasalu ühisgümnaasiumi põhimäärust järgmiselt: kool tegutseb lisaks Meriküla spordi- ja õppekeskuses alates 01.09.2020.

3. Volikogu otsus 30.03.2020 nr 6 muutis Muraste kooli põhimäärust järgmiselt: kool tegutseb lisaks aadressil Tilgu tee 53 Merikülas ja koolis toimub õpe I, II ja III kooliastmes. Mõlemad muudatused jõustuvad alates 01.09.2021.

Voliogu liikme kolumn

Kaido Kruusoja: "Külad on teineteisest ära lõigatud, ometi võiksid nad saada üheks piirkonnaks."

Harku vallavolikogu planeerimis- ja keskkonnakomisjoni esimees (Isamaa) mõtiskleb mereäärse valla võimaluste, piirangute ja lahenduste üle Meriküla-Muraste-Suurupi kandis.

Kuigi praegu on pakilisemaid probleeme, nagu võitlus meie kõigi tavapärase elu pea peale pööranud koroonaviirusega ja inimestel tuleb püsida kodudes, on võib-olla parim aeg mõttetööks ja plaanide tegemiseks.

Kui meenutada eelmist suuremat kriisi, keskenduti liialt elamuarendusele, tagaplaanile jäid koolivõrk ja lasteaiad, aga ka muu keskkond ja taristu.

Viimane kümnend on võtnud suurema osa energiast, et infrastruktuur ja lasteasutuste võrk järele aidata. Kas nüüd võiks olla järjekord keskkonna käes? Selle all pean eelkõige silmas asumite korrastatud avalikku ruumi, aga mitte ainult.

Harku valla merepiir on 22 kilomeetri pikkune, kuid sageli avastame end olukorrast, kus igale poole ei ole võimalik liikuda ja merele ligi pääseda.

Kuigi varasemates planeeringutes on soovitud säilitada mere äärde pääsemiseks liikumiskoridore, pole kõik neist praeguseks realiseerunud. Samuti on säilinud nõukogudeaegset pärandit – mereäärseid alasid peeti kohati tabuteemaks ja üritati inimesi seljaga mere poole keerata.

Osaliselt takistavad merele pääsu ka meie valla looduslikud tõkked – paekiviklint ja kaitsealad. Olukorrale lahenduste leidmiseks on vallavolikogu ja -valitsus alustanud ühiselt võimaluste otsimist. Meil on mere ääres mitmeid vaatamisväärsusi: Tilgu sadam, -rand ja -koopad, Peeter Suure merekindluse ehitised, mereäärsed matkarajad, mis tutvustavad Muraste looduskaitseala, Suurupi tuletornide ja kogu Meriküla-Muraste-Suurupi kant.

Nüüdisaegsed planeeringud on alati püüdnud arvestada sellega, et juurdepääse ei ehitataks kinni. Sellest tulenevalt on vallavalitsus asunud üle vaatama suvilaühistute kinnistuid, kus piirdeaiad on sulgenud kallasrajad ja teinud omanikele ehituslubade taotlemisel ettepanekuid läbipääsude tagamiseks.

Avatus merele – meie prioriteet

Kui 2018. aastal koostati valla uut arengukava, laekus mitmeid ettepanekuid töötamaks välja eraldi programm valla avamiseks merele ja sellega seoses kavandada võimalikke lahendusi. Tulenevalt arengukava eesmärkidest tellis vallavalitsus esimese asjana Tilgu tee ja selle ümbruse mahulise kavandi. Sellest tööst sündis visioon, kuidas lähiaastatel võiks lahendada Tilgu tee ja klindi vahelised ühendused (trepid, kaldteed jne), kasutades juba olemasolevaid ja ajaloolisi treppe ning radu, kuidas saaks kasutada olemasolevat vaateplatvormi ja sellelt avanevat avarat vaadet merele ning ümbruskonnale.

Töö käigus tehti huvitavaid ettepanekuid, kuidas ülemine Muraste küla ja alumine Meriküla, mis varem oli üks Muraste küla, on tegelikult teineteisest ära lõigatud, aga võiksid edaspidi saada üheks piirkonnaks, Meriküla-Muraste-Suurupi kandiks. Merikülasse rajataks vastavalt visioonikavale tulevikus täiendavad tervise- ja matkarajad, millega tekiks sünergia Tilgu sadama mereäärsete kaunite randade ja merele pääsudega, hõlmates teeäärseid vaatamisväärsusi kuni Suurupi majakateni.

Kuidas saaks kasutada Harku vallale kuuluvat Meriküla spordi- ja õppekeskust, kus on loodud head võimalused korraldamaks konverentse, õpitube, laagreid ja muid üritusi nii sees kui ka väljas?

Kõiki neid matkaradu ja juurdepääse mererandadele kavatseme kajastada ka koostamisel olevas teede teemaplaneeringus, kus kõik vallakodanikud saavad kaasa rääkida ning oma arvamust avaldada.

Seega – kasutame ilusat loodust ja mereranna võlu ning avame piirkonna elanikele.

LÜHIUUDISED

Päästeamet alustab taas lõkkepatrullidega

Alates märtsi lõpust on Eestis tuleohtlik aeg ja arvestades, et ilmad on kevadiselt soojad, alustab päästeamet üle riigi lõkkepatrullidega. Nende eesmärk on nõustada inimesi, kuidas tuleohtlikul ajal ohutult lõket teha ja grillida, et seeläbi võimalikke õnnetusi vältida. Samuti teavitavad päästjad inimesi avalikus ruumis viibimise piirangutest.

Tuleohtlikul ajal võib looduses tuld teha ainult selleks ettenähtud kohas. Lõkke tegemisel nii looduses kui ka koduaias tuleb järgida tuleohutusnõudeid. Lõket tohib teha vaid vaikse tuulega, jälgides tuule suunda, et tule tegemisel või grillimisel ei lendaks sädemed hoonetele, metsale või muule põlevmaterjalile. Kindlasti võiks alati käepärast olla esmased tulekustutusvahendid, näiteks ämber vee või liivaga. Lahtist tuld ei tohi kunagi jätta järelevalveta, sel tuleb lasta lõpuni põleda, kustutada liiva või veega. Samuti tuleb olla ettevaatlik, et lõkkest ei süttiks kulu. Kulupõletamine on Eestis aasta ringi keelatud.

Päästeamet soovitab seoses koroonaviiruse tõkestamiseks seotud piirangutega igasugused ühised koosviibimised praegu edasi lükata ja värskesse õhku minnes piirduda jalutuskäikudega kas üksi, kahekesi või vaid kõige lähemas pereringis, hoides teiste inimestega vähemalt kahemeetrist vahet.

(Päästeamet)

Loodus- ja teadusajakirju saab nüüd tasuta lugeda

Huvilised saavad end teadus- ja loodusteemadega tasuta kurssi viia. */ Foto: MTÜ Loodusajakiri*

MTÜ Loodusajakiri on teinud kõigile tasuta kättesaadavaks Eesti vanimad ja tuntuimad loodus- ja teadusajakirjad Eesti Loodus, Eesti Mets ja Horisont ning venekeelse väljaande Gorizontõ Estonii. Kuni Eestis kehtestatud eriolukorra lõpuni saab kõiki ilmunud numbreid e-ajakirjana tasuta alla laadida veebilehelt www.loodusajakiri.ee. Ajakirjade väljaandmist toetavad Keskkonnainvesteeringute Keskus ning haridus- ja teadusministeerium.

(MTÜ Loodusajakiri)

Projektis "Tere, kevad!" saavad osaleda ka pered

Peale kooliklasside ja lasteaiarühmade saavad ettevõtmises, mida on korraldatud juba 22 aastat, esimest korda osaleda pered kodudes. Projektiga "Tere, kevad!" on võimalik liituda igal perel ning lastega koos loodust avastada, kevadluuletada, -joonistada ja -pildistada. Lisainfo: www.terekevad.ee

(Studio Viridis, Tartu Keskkonnahariduse Keskus)

Tunnustusauhind "Lastega ja lastele" kutsub märkama ning nominente esitama

Tänavuste sündmuste valguses on märkamine, aitamine ja üksteisele toeks olemine saanud sootuks teise tähenduse ning suurema kaalu.

Ka sel aastal saavad kõik esitada kandidaate tunnustusauhinnale "Lastega ja lastele". Kandidaate saab esitada kuni 1. maini ja selleks tuleb täita õiguskantsleri kodulehel www.oiguskantsler.ee/et/tunnustusauhind-lastega-ja-lastele olev taotlus.

Vabariigi President ja õiguskantsler kuulutavad võitjad välja lastekaitsepäeval, 1. juunil. Esile võib tõsta nii väikeseid kui ka suuri, aga ka organisatsioone, kes on mõne algatuse või pikaajalise tegevusega andnud rohkem, kui neilt oodatakse.

(Lastekaitseliit)

Mis te teete, mis te teete ehk **Kes on meie külasädemed?**

Harku valla avatud külade raames tutvustame igas lehes külade säravamaid tähti, suurimat vara, mis meil on – meie inimesi.

HARKU VALLA AVATUD KÜLADE NÄDALA KORRALDUSTIIM

Majakavahiamet on eluviis, ütleb Helle Kares. Foto on tehtud aastal 1982. */ Foto: Peet Pajus*

Suurupi küla

Helle Kares

Helle sündis 1947. aastal Ranna külas Seljatse sepatalus. Ta kaotas ema kopsuhaigusele kolmeaastaselt, elas seejärel mõnda aega onu juures tuletornis ja hiljem vanaonu peres Orava külas. Ranna ja Orava küla liideti hiljem Suurupi külaks.

Helle käis koolis Murastes, edasised õpingud ja töö viisid ta Tallinnasse, kus ta omandas kunstikombinaadis ARS batikamaalija elukutse. Ent elul olid omad plaanid. Nimelt oli Suurupi majakavaht onu Elmar pensionile minemas. Elmar oli teises maailmasõjas kannatada saanud Suurupi ülemise tuletorni majakakompleksi kenasti toimima saanud ning soovis elutöö jätkajat. Hellest sai 1977. aastal tuletorni majakavaht, seda ametit pidas ta kuni aastani 2003. Praegu majakavahi ametikohta ei ole, tuletorn plingib automaatselt. Helle on kuldsete kätega, maalib, teeb käsitööd, hoolitseb taimede ja loomade eest. Eriliselt meeldivad talle lilled, seda nii aias kui ka loomingus. Ta on tantsinud Tabasalu Tantsumemmede rühmas ja olnud aktiivne liige eakate käsitööringis. Naine on ka 2003. aastal loodud Suurupi seltsi üks asutajaliikmeid.

Suvel saab ülemine tuletorn 260-aastaseks, mida tähistatakse tuletornipäeval ning suure tõenäosusega avab uksed Suurupi muuseum-külastuskeskus, millest kujuneb loodetavasti mõnus kohtumispaik nii kohalikele kui ka külalistele. Kõik see on sündinud tänu tuletorniperede tööle ja pühendumusele.

Tabasalu (Tilgu sadam)

Aarne Mandre

Iga paiga teevad eriliseks – peale looduse – inimesed, kes seal elavad ja toimetavad. On raske ette kujutada Tilgu sadamat ilma sadamakapteni Aarne Mandreta, kes seda ametit jahtklubi loomise algusest tänaseni pidanud on. Kes Aarnet lähemalt tunnevad, teavad, et tegemist on mehega, kes peab kokkulepetest kinni ja kellele võib loota. Vanal kaptenil jätkub ka eestlaslikku jonni ja vahel kangekaelsustki, mis seatud eesmärkide saavutamisel ainult kasuks on tulnud.

Aarne Mandre muinastulede ööl Tilgu sadamas. */ Foto: Raul Kalep*

Tallinnast pärit poisina õnnestus Aarnel veeta suved Tilgu kandis. Ilus loodus ja meri koos esimeste kalalkäikudega jätsid poisi südamesse sügava jälje ja nii küpses soov tulla siia elama. Noor agronoom asuski aastal 1970 tööle Rannasovhoosi ja kolis elama Tabasallu. Siia on ankur heidetud ja pidama jäädud. Aarnel on kolm last ja seitse lapselast, kes vajalikke toimetusi kaasa teevad, olgu see siis võrkudega kalal käimine või muruniitmine. Toimekale mehele meeldib ka lillerohkes koduaias tegutseda.

Kuigi Tabasalu on jõudsalt kasvanud, on õnneks säilinud kandi ilus loodus randade ja maaliliste kallastega. Kutselise kalurina on Aarne aidanud edasi kanda siinse rannarahva traditsioone, kes sageli tõid merelt toidu lauale. Mehe südameasjaks on Tilgu sadam ja selle areng, millega ta Tilgu sadama jahtklubi loomisest peale kapteni ja klubiliikmena tegelenud on. Kapteni sõnul rikastavad sadamaelu iga-aastane muinastulede öö, purjetamisvõistlus Tilgu Regatt ja Tilgu sadama päev. Tema aastatepikkust pühendunud tööd tunnustati eelmisel aastal Harku valla teenetemärgiga.

Mida **kevadisi aiatoimetusi tehes** silmas pidada?

Kui tahate sel kevadel omalt poolt midagi ära teha viiruse leviku vähendamiseks, jätke lõkked tegemata.

LEMBE REIMAN
Keskkonnaspetsialist

Siin on hoiatav näide, kuidas lõkkease on hoonele ohtlikult lähedal ning kuhjas on põletamiseks keelatud jäätmeid, näiteks mööblitükke, pakendeid ja kilet. */ Foto: Edith End*

Majapidamist ja aeda korrastades tekib igasugust prahti. Kõik, mis ette jääb ja üleliigne näib, aga lõkkematerjaliks ei passi. Valla heakorra eeskirja kohaselt tohib küll lõkkes põletada taimse päritoluga töötlemata materjali, näiteks oksi, kuid arvestama peab, et põletamisega ei tohi naabreid ega teisi ümbruskonna elanikke häirida. Lõkkesse tohib panna üksnes kuivi oksi. Puulehtede ja muude jäätmete põletamine pole lubatud.

Aiatöödest eriolukorra valguses

Kui tahate omalt poolt midagi viiruse leviku vähendamiseks ära teha, jätke seekord lõkked põletamata. Nii hoiame ära õhusaaste, millega kokkupuude võib põhjustada kahjulikke tervisemõjusid, sealhulgas hingamisteede ja südame-veresoonkonna haigusi. Hingamisteede tõbesid põdevad inimesed on rohkem haavatavad ka praegu leviva koroonaviiruse suhtes.

Mõistagi tekib küsimus, mida siis õigupoolest teha okste ja vanade puulehtedega? Kõige loodussäästlikum on oksi kasutada aias näiteks täite- või kattematerjalina, samuti võib need purustada ja kasutada multšina. Võimalusel kuhjake oksad ja põletage jaanitules. Puulehed on kõige õigem kohapeal kompostida, saades niimoodi vastu väärtuslikku kompostmulda. Kui need variandid pole võimalikud, saab viia oksad, lehed jm aiajäätmed Tabasalu jäätmejaama, kus korraga võetakse tasuta vastu kuni 600 liitrit aiajäätmeid. Kindlasti ei ole lubatud viia oma aiajäätmeid lihtsalt kuhugi tee äärde, kraavi või metsa alla visata. Kui kompostite, tehke seda oma kinnistul.

Endiselt on võimalik tellida jäätmevedajalt AS-ilt Eesti Keskkonnateenused aiajäätmete äravedu, mida tehakse 1. aprillist kuni 30. novembrini. Tegemist on tasulise teenusega, sajaliitrise koti äravedu maksab 32 senti, 150-liitrise koti puhul 48 senti. Aiajäätmed tuleb pakkida läbipaistvasse kilekotti ja teatada jäätmevedajale kottide arv. Täidetud kotid tõstke jäätmevedajaga kokku lepitud kohta, näiteks värava taha, ja need viiakse ära 14 päeva jooksul.

Kas eriolukorra ajal on jäätmejaam avatud?

Eriolukorra alguses oli jäätmejaam kaks nädalat suletud, kuid aprilli algusest on väravad taas avatud. Jäätmejaamas on töökorraldus muutunud: teenindatakse korraga vaid ühte autot, teha saab vaid kaardimakseid ja raskemate esemete maha tõstmiseks peab olema kaasas oma abiline. Taaskasutuse osa on siiski suletud.

Kriisiaegne distantsõpe: *kuidas näevad olukorda asjaosalised ise?*

Õppetöö juhtimine digitaalses keskkonnas on olnud vägev väljakutse – õppida on sellest kogemusest kõigil.

MARI KUKK

Alates 16. märtsist on kõik Harku valla koolihooned suletud ja õppetöö käib virtuaalsel teel. Tabasalu ühisgümnaasiumi direktor Martin Öövel ütleb, et üleminek on kahtlemata olnud järsk ja sajaprotsendiliselt digitaalses keskkonnas toimetamine on olnud võimas väljakutse nii õpetajatele, õpilastele kui ka lapsevanematele. "Praeguste tehnoloogiliste võimaluste ja kooli üldise digivõimekuse taustal pole keskkonnamuutus ohustanud õppekasvatustöö olemust, kuid sellises mahus kindlasti teatud määral mõjutab kvaliteeti ja on nõudnud kohanemist," sõnab ta.

Direktori hinnangul oli kool sellisteks arenguteks valmis võrdlemisi hästi – enne e-õppe perioodi algust olid õpetajatele vajaminevad juhendid ja tugimaterjalid olemas ning keskkondi jõuti ühe päeva ka katsetada, ütleb ta ning kiidab tugevat IT-tugimeeskonda, kus teevad kaasa ka nutiteadlikumad õpetajad.

Üleöö leiutatud uuenduslikud võtted

Vääna mõisakooli direktori Heli Ranniku sõnul on e-õppe juures olnud üllatuseks tõik, kui palju häid võimalusi see tegelikult sisaldab. Õpilane harjutab iseseisvust, analüütilist mõtlemist ja loovust, toob Rannik plusse välja. Praeguse õppetöö korraldus on tema sõnul näidanud, et need õpilased, kes olid enne tublid, on seda ka nüüd, ning keda oli tarvis koolitunnis rohkem toetada, vajavad tuge ka praegu. "Siiski on päris mitmed õpilased, kes tavapäraselt koolitunnis nii tublid ei olnud, saanud e-õppes oluliselt paremini hakkama," räägib Rannik. "Sisuliselt üleöö tuli võtta kasutusele uuenduslikud õpimetoodikad, mis tagaksid distantsõppe toimimise."

Vääna mõisakooli personali e-õppe esimene nädal piltide keeles. */ Fotod: Erakogu*

Murekohana toob ta välja selle, et esimesel nädalal oli rutiini sisseseadmine keeruline. Osa vanemaid oli hädas e-keskkondades kontode loomisega, ka õpetajatel endil tuli uute töövõtetega harjuda. Nüüdseks aga töö laabub. Distantsõppele üleminek oli alguses paljudele õpilastele ehmatav ja kui kodune tugi puudus, võttis sellega harjumine ka enam aega. Neil õpilastel, kellel oli olemas kogemus arvutiga töötamises ja kes suutsid paremini virtuaalsel maastikul orienteeruda, oli kergem.

Õpetajatele oli väljakutseks uute võimaluste leidmine ja enda metoodikaga kohandamine ning piisava tagasiside andmine. Lahendust vajas ka õpetajate suutlikkus hinnata laste iseseisva töö kiirust ja mahtu, kuna lähtuti tavalise koolipäeva ja kodutööde mahust. Nüüdseks on tööde mahtu vähendatud ja lastevanemate pingedki leevenenud.

Vääna-Jõesuu kooli õppejuht Eneli Varusk ütleb, et alguses oli raske oma tööd ümber korraldada, ent praegu tunnevad õpetajad kõige rohkem puudust vahetust suhtlemisest õpilastega. "Selle lahendamiseks oleme hakanud rohkem juurutama videotunde ja -vestlusi. Pingutused on vilja kandnud, distantsõppe perioodi peamine eesmärk oli luua selline õppetöö korraldus, mis oleks antud tingimustes kõige mõistlikum kõigile osapooltele," tõdeb Varusk.

Mida on koolipere distantsõppe kogemusest õppinud?

Öövel ütleb, et on olnud väga tore näha, kui kiiresti ja operatiivselt õpetajaskond väljakutse vastu võttis ning oma töö ümberkorraldamisega toime tuli. "Samuti tuleb kiita õpilasi, kes uute e-õpikeskkondade džunglis hästi hakkama saavad. Õppetund, mida küll nägime ette, aga mille ulatust oli raske prognoosida, oli just see koormus, mis langes osaks lapsevanematele, sest hoolimata n-ö digi-*live*-tundide arvestatavast osakaalust, on õpilastel füüsilistest koolitundidest loomulik harjumus ka iseseisva töö juures nõu küsida ja kuna e-õppega on iseseisva töö osakaal tõesti kasvanud, on lapsevanemate tugi senisest veelgi olulisem."

Rannik ütleb, et on samuti palju õppinud – alates sellest, kuidas oma päeva otstarbekalt planeerida, koostada ja jagada ning saada õppematerjale kuni selleni, kuidas anda erinevatele osapooltele tagasisidet. Kindlasti on õppinud ka seda, kuidas enda ja õpilaste kodudes õppetööd kergemaks, huvitavamaks ja jätkusuutlikumaks muuta. "Õpetajad on õppinud oma tööd igaks tunniks rohkem fookustama, et ülesanded sisaldaks nii mõtlemist, uurimist, loovust kui ka pingutust," sõnab ta. "Oleme avastanud uusi internetiplatvorme ja võimalusi materjali veidi teisel moel edasi anda." Positiivse näitena toob ta välja eri õppeainete lõimimise ja projektõppe põhimõttest lähtuvad õpiülesanded.

Vääna-Jõesuu koolipere eest kõnelev Varusk toob välja, et enim on kogemus andnud neile küünarnukitunde: "Õpetajatevaheline koostöö on isegi suurem kui varem: jagatakse kogemusi, õpetatakse üksteisele uusi oskusi ja toetatakse keerulistel hetkedel. Ka lapsevanemad on olnud väga toetavad ja head koostööpartnerid. Võib-olla kõige olulisem, mida sellest kogemusest õppida, on see, et keerulistel aegadel saame julgelt üksteise abile ja heale sõnale toetuda."

kommentaar

Tabasalu ühisgümnaasiumi saksa keele õpetaja KRISTA SAVITSCH avab distantsõppes õpetaja vaatenurka

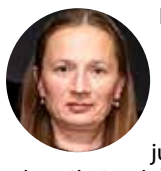

Esimene nädal oli segadust täis, aga siis harjusime uutmoodi eluga. Minu meelest on õpetajad, õpilased ja ka lapsevanemad praeguseks distantsõppega harjunud ja teatud mõttes olukorraga rahu sõlminud. Õigemini … leppinud.

Esialgu oli murekohti palju. Esimesel nädalal oli vahel tunne, et lähen hulluks. Õpilaste ja vanemate paanilised telefonikõned alustasid igat päeva. Muret valmistasid nii õpilaste e-posti aadresside kui ka isikliku e-kooli konto puudumine või nende sidumine mitme keskkonnaga. Enim probleeme valmistas tehniline külg. Paljud õpilased ei suutnud ülesandeid kaasa teha, sest puudusid kogemused. Tuska valmistasid ka probleemid, mis olid seotud nii eKooli, Opiqu kui ka Stuudiumiga.

Minu jaoks ei erine distantsõppetunnid tavapärastest tundidest koolimajas, sest plaanitud tegevused saavad ikka tehtud ja materjal omandatud. Töötan õpetajana kahes koolis ja senine kogemus nii Tabasalu ühisgümnaasiumis kui ka EBS-i gümnaasiumis on olnud positiivne.

Nüüd, mil esimeste nädalate virvarr ja suuremad probleemid on seljatatud, läheb rahumeelne igapäevane e-õpe edasi. Rõõmu valmistavad iga õpilase edusammud ja töötahe. Uskumatult palju rõõmu pakuvad *live*-tunnid näiteks Hangouts Meetis.

Õpilastele soovitan järjekindlalt õppida ja õigeks ajaks töö õpetajatele esitada. Kui õpilased on järje peal, on kergem järgmist sammu astuda. Kui on mure või vaja abi, tuleks julgelt pöörduda klassijuhataja või aineõpetaja poole. Sel raskel perioodil võiks õpilased püüda rohkem koos kaaslastega õppida, sest ühiselt omandatud tarkused on väärtuslikud. Ülesannet selgitab see, kes oskab, ja teisedki saavad targemaks.

Õppetöö võimalikkusest karantiini tingimustes räägib Harku vallas elav kahe lapse ema KRISTI PEEGEL

Meie pere on isolatsioonis olnud 1. märtsist, sest tulime riskipiirkonnast reisilt ja otsustasime jääda vabatahtlikku karantiini. Esimesed kaks nädalat koduõpet oli nagu puudujatel ikka, lapsed ajasid e-koolis näpuga järge ja tegid nii palju, kui oskasid ja jaksasid. Võtsime rahulikult.

Mul on kaks poega, vanem on 8. ja noorem 1. klassis. Vanema lapsega ei ole kordagi muret olnud – ta on väga hea õppeedukusega iseseisev õppija. Kui kaheksandik hätta jääb, on ta ise abi küsinud kas klassikaaslastelt või õpetajatelt. Tema on kirjeldanud iseõppe raskusena vaid nn selgituste küsimise keerukust – et kui millestki aru ei saa, tuleb küsimus väga hästi lahti kirjutada, et teine pool saaks probleemist aru. Ja siis peab ootama, et teine pool vastaks. Ootaja minut on aga teatavasti pikk. Emana näen, et see tegelikult arendab last ja tema argumenteerimise oskust.

Mure on esimeses klassis käijaga, kes ei oska veel ise õppida ja leiab õppimisele alternatiivi oma mänguasjadega tegelemises, leiutamises ja lakke vaatamises. Ta armastab matemaatikat, selle teeb ise ja vabatahtlikult ära. Ta on suur meisterdaja ja ühe elevandi asemel teeb rõõmuga kümme. Aga ta ei ole väga hea lugemises ega kirjutamises ja sellega on meil tegelikult mure, sest seni on ka kõik tööjuhised mitte videos, vaid tekstina, mis vajab lugemist ja mõistmist. See tähendab, et laps vajab kogu aeg abi.

Meie esimese klassi laps ei läinud varem kunagi kooli õppimata. Pärast kooli õppis kodus alati ära ja tegi seda rõõmuga, tegime seda koos. Kõik sujus – ta teadis, et järgmine päev teda kontrollitakse. Nüüd kodus, kus ei ole tegelikult olnud õpetajatele tehtud tööde ettenäitamise kohustust, laps lihtsalt viilib. Ja kui endal ei ole olnud aega kõrval istuda, siis on tunne, nagu oleks lapsevanemana üsna läbikukkunud … Esimese klassi laps on omapäi oma asjadega. Selgituseks. Töötame küll (peamiselt) kodust, aga ei saa istuda kogu päeva lapse kõrval teda aina motiveerimas ja aitamas, sest oma töö vajab tegemist: koosolekud, koolitused, kirjavahetus ja telefonikõned.

Mida selle aja jooksul õppinud olen? Nii oma piire, kannatlikkust kui ka oma lapsi paremini tundma. Tegime väiksema lapse tuppa nn koolitsooni, kus toimub vaid õppimine, et ei oleks segavaid tegureid. Jälgime nii palju kui suudame tema päevaplaani: hommikupoolikul õppimine ja pärastlõunal lõbu. Tööpäeva lõppedes oleme kõik väsinud ega õpi midagi. Õhtuti käime kogu perega aias kettagolfi mängimas – et kõik ennast liigutaksid ja seeläbi ka vaimset tervist korras hoiaksid.

Millist abi ma vajaksin? Kuna kodus on olemas igale lapsele arvuti, siis võtaksime hea meelega vastu koolist abi videotundide näol. Sõprade kaudu kuulen, kui palju loovaid ja toimivaid lahendusi on õpetajad suutnud rakendada. Usun, et näiteks esimese klassi puhul toimiks, kui õpetaja käiks videosilla abil igal hommikul koos lastega läbi päevakava ja selgitaks ülesandeid. Sellele järgneks iseseisva õppimise aeg. Ja paari tunni pärast oleks taas videokohtumine, kus lapsed näitavad ette, palju nad jõudsid, ja küsivad vajadusel abi. See oleks hea tagasiside ka õpetajale – kas ülesanded on jõukohased, kas maht on piisav. Mina vajan sellist lahendust, et saaksin vanemana ka oma tööle pühenduda.

Ma ei taha olla vanem, kes pärast oma tööpäeva näpuga lapse tegemata tööde suunas vibutab ja häält tõstab. Vanemale võiks jääda siiski oma roll – olla lapse turva- ja pelgupaik, mitte nõudlik õpetaja.

Kodudes, kus oleme kogu aeg pead-jalad koos, ei ole praegu vaja laste ja vanemate vahele pingete juurde kruvimist õppimise üle jauramisega. Ma ei taha olla lapse peale kuri ega temas pettunud, et ta ei tee koolitükke ja selle asemel leiutab. Aga ma loomulikult soovin, et ta õpiks oma koolitükid ära. Seega oleks imeline, kui ka vaatamata keerulisele ajale saaksime siin digiühiskonnas jätkata, igaüks oma liistude juures. Oluline on, et õpetaja oleks olemas. Unistada ju võib.

Meriküla Spordi- ja Õppekeskus pakub rendile büroopindu

Pakutavad ruumid: kabinet koos inventariga
Kogus: 4 tk
Suurus: 9 m²
Rendihind: 100 €/kuu (sisaldab käibemaksu)
Hind sisaldab: valve, elekter, vesi, küte, parkimine, prügivedu, wifi
Lisaks saab lühiajaliselt rentida seminari- ja koosolekuruume ning spordisaali
Lisainfot leiab meie kodulehelt: www.merikylakeskus.ee
Või küsi otse: info@merikylakeskus.ee; 5336 3817

Katusehooldus.ee
KATUSED KORDA
- Katuste pesu ja värvimine
- Hooldus nii kivi-, plekk- kui eterniitkatustele
- Katus säilib kauem ja maja saab värske välisilme
- Küsi hinnapakkumist:
tel. 53 329 176
info@katusehooldus.ee
www.katusehooldus.ee

Kuidas **kriisiolukorras pakkuda abi** ja kutsuda appi vabatahtlikke?

Erinevad organisatsioonid ja asutused on seoses eriolukorraga asunud otsima võimalusi, kuidas pakkuda abi või appi kutsuda vabatahtlikke. Selleks, et kõigil oleks kergem infotulvas orienteeruda, on siia koondatud kõige olulisemad infoviited.

Infot vabatahtlikke otsivate vabaühenduste kohta leiab Vabatahtlike Väravast aadressil Vabatahtlikud.ee. Sellele lehele on koondatud juhised vabatahtlikele ja vabaühendustele praeguses olukorras tegutsemiseks. Portaali haldab siseministeeriumi strateegilise partnerina Eesti Külaliikumine Kodukant. Ühendused, asutused ja kohalikud omavalitsused saavad oma kuulutusi lisada aadressil Vabatahtlikud.ee/vabatahtlik-tegevus/kuulutus. Kuulutuste lisamine on tasuta.

Panustada saab ka vabatahtlikuna. Seda on võimalik teha vabatahtliku seltsilisena. Samuti võib inimeselt inimesele abivajaduse või abipakkumise kirja panna keskkondades Helpific.com/et või www.kogukondaitab.ee. Need platvormid viivad kokku abivajajad ja vabatahtlikud.

Kui olete ettevõtja ja soovite kriisiolukorras riigile abi pakkuda, kasutage portaali www.eesti.ee/pakunabi. Tegemist on majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi ning Riigi Infosüsteemi Ametiga koostöös loodud portaaliga, kuhu kogutakse kokku nende ettevõtete andmed, kes soovivad kriisiolukorras riigile abi pakkuda.

KRIIS.EE

Kui soovite aidata neid, kes kuuluvad riskigruppi või on liikumispiirangu tõttu üksikud, saate palju ära teha. Enne veenduge iseenda ja teiste turvalisuses. */ Foto: Pexels*

NB! Olulised lähtepunktid vabatahtlikule

- Hoolige enda ja teiste turvalisusest ning tervisest. Enne vabatahtlikku tegevust veenduge, et olete terve ja oskate nii ennast kui ka teisi viiruse eest kaitsta.
- Ärge pange end teisi aidates ohtu ega levitage ise viiruseid edasi. Kui kuulute ise riskigruppi – olete vanuses 60+ või põete mõnd kroonilist haigust –, on mõistlik kodus püsida ning mitte panna end asjatult ohtu. Riskigruppi kuuludes saate inimesi aidata näiteks toetavate telefonivestlustega.
- Kui olete terve ja soovite vabatahtlikuna panustada ning hätta jäänud inimesi abistada, alustage enda lähedalt – kodumajast, tänavast, külast, asumist, seltsist.
- Abi pakkumisel tuleb hoiduda füüsilistest kontaktidest, et minimeerida ja vältida viiruse edasist levikut ning suurema kahju tekitamist.
- Jälgige ametlikke kutseid ja kasutage vabatahtliku tegevuse leidmiseks usaldusväärseid kanaleid.
- Vaadake terviseameti kodulehelt soovitusi enda tervise hoidmiseks ja viiruse levitamise piiramiseks.

HARKU VALLAVALITSUS TEATAB:

DETAILPLANEERINGU AVALIKU VÄLJAPANEKU TULEMUS

12.–26.03.2020 k.a toimus Harku vallamajas, veebilehel ja detailplaneeringute veebirakenduses **Tiskre külas Apametsa I kvartali Kuusiku (katastritunnus 19801:002:6750) ja Nõmme tee 74 (katastritunnus 19801:002:0962) maaüksuste ning lähiala** detailplaneeringu avalik väljapanek. Detailplaneeringu avaliku väljapaneku kestel detailplaneeringule vastuväiteid/ettepanekuid ei esitatud. Sellest lähtuvalt ei korralda vallavalitsus detailplaneeringu avaliku väljapaneku järgset arutelu.

DETAILPLANEERINGUTE ALGATAMISE TAOTLUSED

Harku vallavalitsusele on esitatud taotlused:

• Vääna-Jõesuu külas Kauri tee 6 maaüksuse ja lähiala detailplaneeringu koostamise algatamiseks;

• Harku alevikus Tähetorni tn 61a ja Tähetorni tn 63 maaüksuste ning lähiala detailplaneeringu koostamise algatamiseks;

• Rannamõisa külas Kõrgemäe tee 10a maaüksuse ja lähiala detailplaneeringu koostamise algatamiseks;

• Kumna külas Metsaküla tee 1, Metsaküla tee 1a, Metsaküla tee 5, Metsaküla tee L1 ja Metsaküla tee L3 maaüksuste ning lähiala detailplaneeringu koostamise algatamiseks.

Esitatud taotluste ja nende lisadega saab tutvuda detailplaneeringute veebirakenduses aadressil Kaart.harku.ee.

PROJEKTEERIMISTINGIMUSTE AVATUD MENETLUSED

Harku vallavalitsus teatab avatud menetluse algatamisest detailplaneeringut täpsustavate projekteerimistingimuste andmiseks **Vaila külas Kopra kinnistule üksikelamu püstitamiseks ehitusprojekti koostamisel hoone katusekalde muutmiseks**.

Harku vallavalitsus teeb ettepaneku arutada projekteerimistingimuste andmine ilma avalikku istungit läbi viimata. Ettepanekuid ja vastuväiteid selle osas ootame **16.–26.04.2020 k.a**.

Projekteerimistingimuste eelnõuga saab tutvuda Harku vallavalitsuses ja veebilehel www.harku.ee/et/eelnou-avalikustamine; alal kehtiva detailplaneeringuga saab tutvuda Harku valla kaardirakenduses Kaart.harku.ee ja www.ehr.ee kaudu esitatud taotlusega saab tutvuda riiklikus ehitisregistris (vajalik ID-kaardiga sisselogimine).

Ettepanekuid ja vastuväiteid saab esitada kirja või e-kirja teel harku@harku.ee **16.–26.04.2020 k.a**.

Harku vallavalitsus teatab avatud menetluse algatamisest detailplaneeringut täpsustavate projekteerimistingimuste andmiseks **Vahi külas Vahi tee 14 auto varjualuse püstitamiseks hoonestusala suurendamiseks**.

Harku vallavalitsus teeb ettepaneku arutada projekteerimistingimuste andmine ilma avalikku istungit läbi viimata. Ettepanekuid ja vastuväiteid selle osas ootame **16.–26.04.2020 k.a**.

Projekteerimistingimuste eelnõuga saab tutvuda Harku vallavalitsuses ja veebilehel www.harku.ee/et/eelnou-avalikustamine; alal kehtiva detailplaneeringuga saab tutvuda Harku valla kaardirakenduses Kaart.harku.ee ja www.ehr.ee kaudu esitatud taotlusega saab tutvuda riiklikus ehitisregistris (vajalik ID-kaardiga sisselogimine).

Ettepanekuid ja vastuväiteid saab esitada kirja või e-kirja teel harku@harku.ee **16.–26.04.2020 k.a**.

PLANEERIMIS- JA EHITUSOSAKOND

AIAD - VÄRAVAD
www.aiad-varavad.ee
- Aiaehitus (puit, paneel- ja võrkaiad)
- Väravate paigaldus (jalg-, tiib- ja liugväravad)
- Väravaautomaatika (müük / paigaldus / hooldus)
info@aiad-varavad.ee tel: 59 18 00 20

MURASTE KOOL
MURASTE KOOL OOTAB
I KLASSI ÕPETAJAT
TULE MEILE ÕPETAJAKS! SINA, KES TAHAD SUUNATA MAAILMAKODANIKU TULEVIKKU JA OLLA MEIE LASTELE SUUREPÄRASEKS EESKUJUKS. OOTAME SIND!!
Võta ühendust: Priit Jõe,
priit.joe@murastekool.edu.ee
+372 55 57 97 09
#pühendunudõpetaja
#suurimmõju
#tulevastetegijatesuunaja
Kandideerimine kuni 17. aprillini 2020!

TALLINNA KÜTTELADU
Aastast 2002
HARJUMAAL TASUTA TRANSPORT!
Info ja tellimine
51 36 999
info@kytteladu.ee
www.kütteladu.ee
RUF PUITBRIKETT ALATES 130€ /ALUS
ÜMAR PUITBRIKETT ALATES 140€ /ALUS
PELLET ALATES 195€ /ALUS
EESTI SUURIM VALIK KÜTTEMATERJALE!
Puitbrikett • pellet • kaminapuud
kivisüsi • turbabrikett • grillsüsi

WWW.PUISTEMEES.EE
KOOLITATUD ja VOLITATUD ISOVER SAINT-GOBAIN PUISTEVILLA PAIGALDAJA
ISOVER SAINT-GOBAIN
PUISTEVILLA PAIGALDUS
5016689

Vihmaveesüsteemide ja katuseturvatoodete paigaldus
Info@vihmaveerennid.ee
Tel: 52 7 1059
VIHMAVEERENNID OÜ
Liitevabad rennid kuni 30m

AKNAKATE
www.aknakate.ee
Sinu müügiesindaja Harku vallas
Kadri Viil
+372 566 33 484
kadri@aknakate.ee
Rulood
Tekstiilkardinad
Sääsevõrgud
Terrassimarkiisid

1Partner
EESTI PARIM KINNISVARA-BÜROO
HARKU VALLA MAAKLER
1partner.ee
Ville Värk
513 2422
OST • MÜÜK • ÜÜR
HINDAMINE
INVESTEERIMINE

MÜÜA
haljastusmuld
liiv
killustik
freesitud asfalt
koos kohaleveoga
kopplaaduri teenus
roomikekskavaatori teenus
kalsep@kalsep.ee
5346 0382

TEATED:

TEENUS

- Ettevõte teostab ehitus- ja remonttöid, ka väiksemamahulisi töid. Tel 5660 7554, e-post janek@janelldisain.ee.
- Aastaringne fekaalivedu. OÜ Norringsen, tel 5662 1300.
- Vanametalli kokkuost, konteinerite tellimine ja transporditeenus. Metalliveoks võimalik kasutada tasuta järelhaagist. Asume Tutermaal, tel 678 2055.
- Väljaõppinud puudelangetaja teostab ohtlike puude ja okste raiet. Tööd teen tõstuki ja köistehnikaga. Kändude freesimine ja okste äravedu. Puude üldseisundi hindamine ja konsultatsioon tasuta. Tel 513 3458, www.ohtlikpuu.ee.
- Korstnapühkija ja pottsepa teenused. Ohtlike puude/okste langetamine ning viljapuude lõikamine. Muruniitmine. Tel 5348 7318, e-post igor@inkteenused.ee.
- Liuguksed, riidekapid, garderoobid. Abi projekteerimisel. Parimad hinnad. Tel 522 1151, www.nagusul.ee, FB Nagusul OÜ.
- Kogenud puuhooldajad teevad ohtlike puude raiet ja puude hoolduslõikust. Hindame puude tervislikku seisundit. Soodsad hinnad. Tel 522 0321, www.arbormen.ee.
- Teen sanitaartehnilisi ja pisemaid remonttöid. Tel 503 8313, e-post juhan.haavasalu@gmail.com.
- Arboristi teenused. Kutsetunnistusega arborist pakub ohtlike puude raiet, puude hoolduslõikust, hekkide hooldust, kändude freesimist. Raieteenused, võsatööd. Puudeistutus. Raiejäätmete hakkimine. Transport. www.puukirurg.ee, e-post info@puukirurg.ee, tel 505 7786.
- Üldehitus, katused, fassaadid ja viimistlustööd. Tel 5352 9476, e-post mehitus@gmail.com.
- Vannitubade ja korterite remont ning viimistlus. Küsige pakkumist. Tel 525 7443, e-post info@remontjaviimistlus.ee, www.remontjaviimistlus.ee.
- Aednikule ökokompostmuld, sõnnik, muld, liiv, kruus, freesasfalt, graniitkillustik, killustik. Kalluriga kuni 3,5 t. Tel 5604 4803.
- Võsalõikus, raietööd kettsaega Harku vallas. 521 4353, sompaserv@gmail.com.
- Killustik, liiv, kruus, sõelutud põllumuld, kompostmuld, kõdusõnnik, freesasfalt. Planeerimine. väikeveod.ee. Tel 501 5992.
- Korter- ja eramajade krohvitud fassaadide puhastus samblast ja vetikatest. www.fassaadile.ee, tel 5340 9561, Fassaadile OÜ.
- Killustik, liiv, muld, freesasfalt veoga. Tel 507 9362.
- Kas sinu fassaad, terrass või aed vajavad uuendust? Kui jah, siis küsi pakkumist! DH Service OÜ, e-post dhserviceou@gmail.com, tel 5696 3580.
- Laagerdunud hobusesõnnik saepuruga. Hind 2,5 eurot 30 l kott. Harku vallas transport tasuta. Tel 5811 7351.
- Katuste kõrgsurvepesu ja värvimine (plekk, kivi, eterniit). Tänavakivide puhastus. Tel 5624 1509, Andres.
- Tänavakivide paigaldus, puit- ja võrkaedade ehitus, haljastustööd, prügivedu, lammutustööd, terrasside ehitus. Tel 5608 1124, e-post kullam@online.ee.
- Kandiline puitbrikett 130 € / 1000 kg, ümmargune puit-brikett auguga 150 € / 1000 kg, premium pellet 6 mm ja 8 mm 190 € / 960 kg. Transpordivõimalus. Tel 504 0304.
- Teen hekkide hoolduslõikust, saetöid aias, trimmerdamine. Tel 5554 7291.
- Matemaatika eratunnid abivajajatele. Ettevalmistus eksamiteks. Ülesannete lahendamine. Õpe veebipõhine. Tel 5695 3773.
- Müüa loomasõnnikut 7 t – 160 eurot,15 t – 220 eurot; mulda, täitepinnast, liiva ja killustikku. Tel 5697 1079.

OST

- OÜ ESTEST PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee.
- Autode ost. Ostan kasutusena jäänud sõiduauto, maasturi või kaubiku, võib vajada remonti. Kiire tehing. E-post skampus@online.ee, tel 5365 4085.
- Ostan seisma jäänud sõidukeid. Toimivaid, avariilisi, riketega, arvelt maas, vanu ja lihtsalt kasutult seisvaid. Kohapeal kiire vormistamine ja tehing. Pakkumisi ootan seisevauto@gmail.com või 5618 8671.

TEHNIKAKESKUS.EE
müük • hooldus • remont • rent
AIA- JA METSATEHNIKA
Husqvarna Cub Cadet STIHL ECHO JOHN DEERE STIGA
Tel 51 900 402 Keila kauplus
www.tehnikakeskus.ee

Alasniidu lasteaed otsib
MUUSIKAÕPETAJAT
Ootame Sind meie lasteaia muusikaõpetajaks, kui soovid koos lastega muusika rütmis õppida ja areneda, oskad analüüsida ja planeerida tegevusi ja oled rõõmsameelne, vastutustundlik ning erialase haridusega. Pakume arenemisvõimalust ja eneseteostust, võimalust rakendada ideid ja teadmisi, pikka puhkust ja sportimisvõimalusi.
Tööle asumise aeg: august
Saada meile elulookirjeldus ja kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide koopiad hiljemalt 29. mail aadressil direktor@alasniidulasteaed.eu. Lisainfo telefonil 5553 8003.

Armas Mari, tunneme sulle ja perele südamest kaasa kalli
isa, äia ja vanaisa
lahkumise puhul
Kaja ja Ülo

Südamlik kaastunne Marina Viidasele kalli
isa
kaotuse puhul.
Rannamõisa lasteaia pere

Tegevused koju saabumisel

Pidurdame viiruse levikut!

Koju saabudes ära puuduta midagi liigset!

Võta jalanõud ära!

Lemmikloomaga jalutamast tulles puhasta hoolikalt tema käpad!

Võta riided seljast ja pane need kotti pesukorda ootama.

Jäta võtmed, rahakott jms esikusse pandud kasti sisse. Võimalusel puhasta need ära.

Pese ennast duši all puhtaks!

Puhasta ja desinfitseeri oma prillid ja telefon.

Puhasta koju toodud kauba kotid-pakendid või jäta need kolmeks päevaks eraldatud hoiuruumi.

Ettevaatlikult võta ära kindad (võimalusel kasuta ühekordseid) ja pese käed.

Tea, et 100% ennast puhastada ei ole võimalik, aga haigestumise riski saame viia miinimumini.

PÄÄSTELIIT
www.paasteliit.ee